

gats en les places assolellades dels nostres pobles, viles i llogarets, en els jorns de Festa Major, escoltant religiosament la cobla llençar a l'aire els seus cants, alhora estridents o planyívols, virils o melodiosos, entremaliats o tendres, comprenien i estimaven aquesta música que sabia traduir d'una manera clara i profundament emotiva, els seus negits, les seves joies, els seus afanys, les seves ànsies, les seves inquietuds més pregoneres. Amb mitjans molt simples; sense enfaragaments, allunyat de les correnties modernistes que en voler intel·lectualitzar la sardana, estraflan i desvirtuen el sentit popular de la dansa catalana, mantenint-se sempre en la línia justa i tradicional, El Xaxu ha sabut tothora afirmar la seva personalitat i col·locar-se i mantenir-se en un primer pla entre els compositors sardanistes de la nostra terra.

Sense equivocar-nos, podem amb tota justesa, classificar En Josep Vicens XAXU, com uns dels clàssics més purs i més autèntics de la sardana i el seu nom pot anar honorablement al costat del d'En Pep Ventura, el gloriós renovador de la sardana. La seva obra voluminosa (són unes cinc-centes les sardanes que ha escrit) són una prova categòrica del seu classicisme i alhora una ferma garantia de supervivència. Com a bon poeta li havia agradat viure en un contacte constant i estret amb la Natura, la seva música està fortament impregnada d'aquest sentiment, dolçament emotiu, fet de contemplació i d'èxtasi, que neix, es desenvolupa i s'imposa en la mena de col·loqui mut i directe entre els ulls i el paisatge, quan sents vora teu, ben la la vora, les batzagades meravelloses i plenes de misteri, de la vida dels éssers i de les coses; ella reflecteix així mateix les sensacions animiques experimentades en el vagabundeix espiritual a través de les altres regions de la fantasia, però més que una altra cosa recull i guarda en tot moment la idea matriu i fonamental de la sardana, en tant que manifestació col·lectiva del sentiment artístic del nostre poble, això és: rudesia d'expressió, estridència de llenguatge, desbordament passional que, malgrat els camins fressats, sembla que et porta vers unes altures inaccesibles, però així mateix, recolliment, tendresa harmònica i sentimental exponent magnífic de vitalitat i de força creadora. Art eminentment popular; art de multituds, El Xaxu que vivia i es movia en un estret contacte amb elles, escrivia les seves sardanes amb el cor a la mà, com vulgarment es diu, i amb la vista i el pensament fixos al poble.

I per a nosaltres, fills d'aquesta bella vila escalenca que enfonsa els seus peus en les aigües de la Mediterrània, vila assolellada i lluminosa, forta i altiva dintre sa humilitat i senzillesa, ruda i pintoresca com cap altra, en Josep Vicens XAXU tenia un més alt valor encara i aquest per tots conceptes inestimable. I és que a través de tots els atzars i totes les vicissituds, a través de tot el vendaval i totes les tempestes que havien sacsejat fortament la seva vida, no havia mai deixat d'ésser un bon escalenc; un escalenc de cor i d'esperit que havia sabut en tot moment, orientar, animar amb la seva presència el seu tarannà bonhome i no cal dir-ho, el seu talent, totes aquelles manifestacions artístiques, que tendien a educar el gust i a enlairar, avivant-la, l'afecció musical dels seus conciutadans. Els cors escalencs, encara que, malauradament de vida